

มาช้านาน

เมล็ดใหม่

กรมวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ

วัตถุดิบทรายทางการเกษตร	2
สถานะพระเอกหรือผู้ร้าย (2)	5
งาม่อนที่พิเศษสุดให้โอเมก้า 3	8
ทดแทนปลาทะเลน้ำลึก	13
การส่งออกผักและผลไม้สด	16
ไปสหภาพยุโรป ไม่ง่ายอย่างที่คิด	
พาทุเรียนหนักกลับบ้าน	
ระบบ EL กำจัดอุปสรรคส่งผักไปอียู	

ฉบับที่ 3 ประจำเดือน เมษายน พ.ศ. 2555 ISSN 1513-0010

เตรียมยอดเมื่อ
14 ก.พ. 55
อายุ 53 วัน

พาทุเรียนหนักกลับบ้าน

กลับบ้าน

วัตถุประสงค์รายทางการเกษตร สภานะ: **พระเอกหรือผู้ร้าย** (2)

เมื่อฉบับที่แล้ว “ฉีกซอง” ได้นำเสนอประเด็นของระบบการควบคุมวัตถุอันตรายทางการเกษตร ที่จะต้องผ่านขั้นตอนการพิจารณา เพื่อขึ้นทะเบียนวัตถุอันตรายทางการเกษตร ขั้นตอนที่ 1 คือ การทดลองเบื้องต้น เพื่อให้ทราบถึงประสิทธิภาพของวัตถุอันตรายชนิดนั้น ขั้นตอนที่ 2 คือ การทดลองใช้ชั่วคราว เพื่อให้ทราบข้อมูลพิษระยะปานกลาง และขั้นตอนสุดท้าย การประเมินผลขั้นสุดท้าย เป็นการนำข้อมูลทั้งหมดมาสู่การพิจารณาของคณะกรรมการเพื่อพิจารณาการขึ้นทะเบียนวัตถุอันตรายทางการเกษตร... มาถึงฉบับนี้ ขอนำเสนอประเด็นของวัตถุอันตรายทางการเกษตรในความเป็นจริง

ความจริงที่เป็นจริง

ในความเป็นจริง สารเคมีทางการเกษตรที่มีการใช้อย่างแพร่หลาย คือ สารเคมีทางการเกษตรที่ใช้กับพืช โดยมีการนำเข้าสารเคมีทางการเกษตรจากต่างประเทศเพิ่มมากขึ้นทุกปี ดังจะเห็นได้จากในปี 2549 มีการนำเข้าสารเคมีทางการเกษตร คิดเป็นปริมาณสารออกฤทธิ์จำนวน 55,539 ตัน ปี 2550 จำนวน 67,895 ตัน ปี 2551 จำนวน 62,932 ตัน ปี 2552 จำนวน 68,914 ตัน และปี 2553 จำนวน 69,985 ตัน เมื่อคิดเป็นมูลค่าพบว่ามูลค่าเพิ่มสูงขึ้นทุกปีเช่นกัน โดยปี 2549 คิดเป็นมูลค่ารวมทั้งสิ้น 12,898 ล้านบาท ปี 2550 รวมเป็นเงิน 15,062 ล้านบาท ปี 2551 รวม 19,194 ล้านบาท ปี 2552 รวม 16,837 ล้านบาท และปี 2553 รวม 17,957 ล้านบาท และเมื่อพิจารณาประเภทของสารเคมีที่นำเข้ามาพบว่าสารเคมีที่นำเข้ามาส่วนใหญ่เป็นสารกำจัดวัชพืช รองลงมา

คือสารกำจัดแมลง และสารป้องกันและกำจัดโรคพืช ตามลำดับ ทั้งนี้ แหล่งนำเข้าสารเคมีทางการเกษตรของไทยที่สำคัญ 3 ลำดับแรก คือ จีน อินเดีย และอิสราเอล

สำหรับสารเคมีทางการเกษตรทั้ง 4 ชนิดที่ NGO แห่งหนึ่ง ขอให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยกรมวิชาการเกษตร ทบทวนการขอขึ้นทะเบียนวัตถุอันตรายดังกล่าว ได้แก่ คาร์โบฟูราน เมโทมิล ไโดโครโตฟอส และอีพีเอ็น เนื่องจากเห็นว่าสารเคมีดังกล่าวองค์การเกษตรและอาหารแห่งสหประชาชาติ (FAO) จัดเป็นสารเคมีร้ายแรงระดับ 1a และ 1b ซึ่งสำหรับคาร์โบฟูราน จะทำให้เกิดอาการอาเจียน เสียการทรงตัว มองเห็นไม่ชัด เป็นสารก่อมะเร็ง เซลล์ตับแบ่งตัวผิดปกติ กระตุ้นให้เกิดเนื้องอก เกิดการกลายพันธุ์ อสุจิตาย และทำลายเอ็มไซม์ที่เชื่อมหุ้มสมอง ส่วนเมโทมิล ทำให้เกิดอาการคลื่นไส้ อาเจียน ท้องเสีย ชัก เป็นพิษต่อหัวใจ ฮอโรโมนเพศชายลดลง ทำลายท่อในลูกอัมตะ ทำลายดีเอ็นเอ ทำให้โครโมโซมผิดปกติ และเป็นพิษต่อม้าม สำหรับไโดโครโตฟอส เป็นพิษต่อยีน ชักนำให้เกิดการกลายพันธุ์ เกิดเนื้องอก ก่อมะเร็ง เป็นพิษต่อไต พิษเรื้อรังต่อระบบประสาท ทำลายระบบประสาทส่วนกลาง ทำให้รู้สึกเจ็บเหมือนเข็มแทง มือเท้าอ่อนล้า และ อีพีเอ็น ทำให้ท้องเสีย แน่นหน้าอก มองไม่ชัด สูญเสียการทรงตัว ไอ ปวดบวม ทруд การหายใจ ทำลายระบบประสาท ไส้หลังผิดปกติ และน้ำหนักสมองลดลง โดยในปี 2553 มีการนำเข้าคาร์โบฟูราน จำนวน 5,300 ตัน เมโทมิล จำนวน 1,500 ตัน ไโดโครโตฟอส จำนวน 370 ตัน และอีพีเอ็น จำนวน 140 ตัน

ชื่อเรียกของของกลุ่ม NGO ที่มีต่อสารเคมีทางการเกษตร คือ ให้อุดหนุนนำเข้าและการขึ้นทะเบียนสารเคมีกำจัดศัตรูพืชอย่างน้อย 4 ชนิด คือ คาร์โบฟูราน เมโทมิล ไคโครเมทฟอส และอีทีเอ็น โดยทันที รวมถึงให้การวิชาการ เกษตรเปิดเผยข้อมูลเอกสารข้อมูลการขึ้นขอทะเบียน ข้อมูลและผลการทดลองที่เกี่ยวกับประสิทธิภาพ การเกิดพิษทั้งระยะสั้นและระยะยาว ผลตกค้าง และอื่นๆ และให้เปิดเผยรายชื่อของคณะกรรมการ อหุกรรมการ หรือคณะทำงานที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณา รวมทั้งผลการพิจารณาของคณะกรรมการ อหุกรรมการ หรือคณะทำงานต่อสาธารณชน และสุดท้ายให้มีการควบคุมการโฆษณาและการส่งเสริมการขายของบริษัทสารเคมีทางการเกษตรอย่างเข้มงวด โดยคณะกรรมการที่มีตัวแทนของเครือข่ายเกษตรกร เครือข่ายวิชาการเฝ้าระวังสารเคมีทางการเกษตร และองค์กรผู้บริโภคมีส่วนร่วม

จากข้อมูลการนำเข้าสารเคมีทางการเกษตรทั้ง 4 ชนิด พบว่าคาร์โบฟูรานเป็นสารเคมีที่มีปริมาณการนำเข้ามากที่สุด โดยสารดังกล่าวจัดอยู่ในกลุ่มคาร์บาเมต มีสูตรโมเลกุล คือ $C_{12}H_{15}NO_2$ หมายเลข CAS No. 1563-66-2 พิกัดศุลกากร HS2007 2932.99.10 000 - - - Carbofuran 3808.91.10.108 Carbofuran และ 3808.91.90.108 Carbofuran

สารดังกล่าวมีสถานะเป็นของแข็ง ลักษณะคล้ายเม็ดทรายหยาบ สีม่วง ไม่ติดไฟ จุดหลอมเหลว 151 องศาเซลเซียส เมื่อเกิดไฟไหม้ของตัวมันเองจะให้ควันพิษรวมทั้งไนโตรเจนออกไซด์ ซึ่งเป็นก๊าซพิษตัวหนึ่ง เมื่อเข้าสู่ร่างกายโดยการสูดดม หรือกลืนกินเข้าไป จะเกิดอาการวิงเวียน เหนื่อยออก อาเจียน กล้ามเนื้อเกร็ง น้ำลายฟูมปาก และอาจหมดสติได้ เป็นสารกำจัดแมลงชนิดดูดซึมเข้าสู่ราก ลำต้น และใบ มีฤทธิ์ยับยั้งการทำงานของระบบประสาทที่รวดเร็วและรุนแรง มีฤทธิ์การทำลายสูง มีค่า LD_{50} สำหรับหนู ประมาณ 8-14 มิลลิกรัม/กิโลกรัม สำหรับสุนัข ประมาณ 19 มิลลิกรัม/กิโลกรัม (LD_{50} Mean Lethal Dose เป็นค่าความเข้มข้นของพิษของสารเคมี สำหรับกลุ่มตัวอย่างหนึ่ง ที่ทำให้กลุ่มตัวอย่างนั้นตายโดยเฉลี่ย 50% มีหน่วยเป็นมิลลิกรัม คือน้ำหนักตัวของกลุ่มตัวอย่าง 1 กิโลกรัม ดังนั้นสารที่มีค่า LD_{50} ต่ำจะเป็นสารที่มีพิษร้ายแรงกว่าสารที่มีค่า LD_{50} สูง) สามารถทำให้เสียชีวิตเมื่อกินเข้าไปหรือหายใจเข้าไป อาจจะเป็นอันตรายเมื่อสัมผัสทางผิวหนัง คาดว่า

อาจทำให้เกิดความผิดปกติต่อพันธุกรรม และทำให้เกิดอันตรายต่ออวัยวะเป้าหมาย (ระบบประสาทและลูกอัณฑะ) รวมถึงเป็นพิษสูงต่อสัตว์น้ำในระยะยาว

คาร์โบฟูรานจัดเป็นวัตถุอันตรายชนิดที่ 3 การผลิต การนำเข้า การส่งออก หรือ การมีไว้ในครอบครอง ต้องได้รับอนุญาต และเป็นสารเคมีและสูตรผสมอันตรายต้องห้ามหรือจำกัดการใช้อย่างเข้มงวด ตามข้อตกลงในอนุสัญญาออตเตอร์ดัม (Rotterdam Convention หรือ PICs) ว่าด้วยการยอมรับเมื่อได้รับการแจ้งล่วงหน้า มีชื่อการค้าหลายชื่อ ได้แก่ ฟูราดาน (Furadan) คุราเทอร์ (Curater) ปัจจุบันสหภาพยุโรป และสหรัฐอเมริกา ได้ห้ามยกเลิกการขึ้นทะเบียนสารดังกล่าวแล้ว

คาร์โบฟูราน เป็นสารกำจัดแมลงชนิดดูดซึม คำนะนำตามฉลาก สามารถใช้ได้กับ ข้าว ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ อ้อย มันสำปะหลัง ยาสูบ ฝ้าย ถั่วเหลือง ถั่วลิสง กาแฟ กล้วย ถั่วฝักยาว มะเขือเทศ แตง แตงโม และข้าวฟ่าง ในข้าวใช้ในแปลงตกกล้า เพื่อป้องกันกำจัดเพลี้ยจักจั่นและเพลี้ยกระโดดสีน้ำตาล ปริมาณ 8-10 กิโลกรัมต่อไร่ ทว่านหลังตกกล้าแล้ว 10 วัน ในแปลงนาทั่วไป ใช้ในอัตรา 5 กิโลกรัมต่อไร่ สำหรับนาดำให้ทว่านหลังปักดำ 20 วัน ส่วนนาทว่านให้ทว่านหลังทว่านข้าวแล้ว 30 วัน ข้าวโพดใช้ป้องกันและกำจัดหนอนเจาะลำต้นข้าวโพด โดยให้หยุดยอดข้าวโพด จำนวนครึ่งซีกขาต่อต้น ในระยะข้าวโพดอายุ 30-40 วัน ส่วนข้าวฟ่าง ใช้เพื่อป้องกันและกำจัดหนอนแมลงวันเจาะยอดข้าวฟ่าง อัตรา 8 กิโลกรัมต่อไร่ ไรย์ในร่องหรือมปลุก สำหรับยาสูบ ถั่วเหลือง ถั่วฝักยาว มะเขือเทศ แตง และแตงโม ใช้โรยกันห่มก่อนปลูกเพียงครั้งเดียวเท่านั้น

ข้อระมัดระวังในการใช้คาร์โบฟูราน ขณะใช้ต้อง
อยู่เหนือลมเสมอ สวมถุงมือ หน้ากาก แต่งกายด้วยเสื้อผ้า
ที่รัดกุมขณะใช้สารเคมี ต้องอาบน้ำชำระล้างร่างกาย
หลังจากการสิ้นสุดการใช้สารเคมีเสมอ และห้าม
รับประทานอาหารและเครื่องดื่มในขณะที่ใช้สาร
ดังกล่าว

การศึกษาของสำนักวิจัยพัฒนาปัจจัยการผลิต
ทางการเกษตร โดยคุณวิภา ตังพาณิชย์ และคณะ เมื่อปี
2549 พบว่า การประเมินความเสี่ยงด้วยการวิเคราะห์
ปริมาณสารพิษที่ปนเปื้อนบนร่างกายเกษตรกรหลังการใช้
คาร์โบฟูรานในนาข้าว พบว่า หลังการใช้เกษตรกรมีความ
เสี่ยงสูง เป็นอันตรายต่อสุขภาพ และมีผลต่อการทำงานของ
เอ็มไซม์โคลีนเอสเตอเรส แต่ไม่มีความเสี่ยงในการบริโภค
เพราะมีระยะเวลาเก็บเกี่ยวห่างจากวันใช้สารเคมีนานกว่า
2 เดือน ผลกระทบต่อปลา พบว่า ทำให้ระดับเอ็มไซม์
โคลีนเอสเตอเรส ในสมองปลาลดต่ำลง จนเกิดพิษ
เฉียบพลันทำให้ปลาตายได้ อย่างไรก็ตามคาร์โบฟูราน
สามารถสลายตัวได้อย่างรวดเร็วในสิ่งแวดล้อม ดังนั้น
เกษตรกรผู้ใช้คาร์โบฟูรานในนาข้าวจำเป็นต้องใช้อย่าง
ระมัดระวัง โดยพยายามให้สัมผัสกับสารดังกล่าวน้อยที่สุด

สำหรับการศึกษาเรื่องการสะสมของคาร์โบฟูราน
ในน้ำและดินในแหล่งปลูกข้าวของคุณวิภา ตังพาณิชย์ และ
คณะ ในปี 2549 เช่นกัน ซึ่งทำการทดลองในนาข้าว อำเภอ
ลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี โดยปลูกข้าวพันธุ์สุพรรณบุรี 2

เมื่อข้าวอายุได้ 20 วัน หว่านคาร์โบฟูราน 3%G อัตรา 4
กิโลกรัมต่อไร่ และตรวจวิเคราะห์ปริมาณสารตกค้างภาย
หลังการหว่านในระยะ 0,1,3,5,7,10,15 และ 30 วัน
วิเคราะห์สารตกค้างในดินและน้ำ เมื่อถึงระยะเก็บเกี่ยว
นำข้าวสาร รำ และฟางข้าว ตรวจวิเคราะห์สารตกค้าง พบว่า
การวิเคราะห์สารตกค้างในน้ำหลังการใช้สาร 0 และ 1 วัน
ปริมาณตกค้างสูงสุด (485.19 g/L และ 332.81 g/L ตาม
ลำดับ) และในระยะ 3-30 วันหลังใช้ ลดลงเหลือไม่มาก
(0.14-38.06 g/L) สำหรับการตรวจวิเคราะห์สารตกค้าง
ในดิน ที่ระยะ 0-3 วันหลังการใช้ มีปริมาณสารตกค้าง
เฉลี่ย 0.20-0.84 g/L จากนั้น
ปริมาณจะลดลงไปเรื่อยๆ โดย
ในระยะ 5-15 วัน หลังการใช้
เหลือสารตกค้างเฉลี่ย 0.02-
0.08 g/L ในขณะที่เมื่อเก็บ
ตัวอย่างฟางข้าว ข้าวสาร และ
รำข้าว มาตรวจวิเคราะห์สาร
ตกค้าง พบว่า ไม่มีสารตกค้าง
แต่อย่างใด ดังนั้น ผลการศึกษา
ดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าคาร์โบ
ฟูรานสลายตัวค่อนข้างรวดเร็ว
ในน้ำและดิน อย่างไรก็ตาม
ในระยะ 1-3 วันไม่ควรปล่อย
น้ำออกจากพื้นที่นา เนื่องจาก

ยังมีปริมาณสารตกค้างค่อนข้างสูง เพื่อป้องกันการ
ปนเปื้อนสู่แหล่งน้ำอื่น และผลผลิตข้าวที่ใช้คาร์โบฟูราน
ตามคำแนะนำและอัตราที่กำหนด จึงมีความปลอดภัย
ต่อการบริโภค เพราะไม่พบสารตกค้างเมื่อเก็บเกี่ยว

ทั้งหมดนี้ คือ สถานะวัตถุอันตรายทางการ
เกษตรในประเทศไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่งคาร์โบฟูราน
พระเอกหรือผู้ร้าย ขึ้นกับว่าอยู่ในมุมมองของใคร!

(ขอบคุณ : สำนักควบคุมพืชและวัสดุการเกษตร
สำนักวิจัยพัฒนาปัจจัยการผลิตทางการเกษตร กรม
วิชาการเกษตร, www.chemtrack.org , www.fao.org,
www.epa.gov, www.biothai.org/ข้อมูล)

พบกับใหม่ฉบับหน้า...สวัสดิ์
อังคณา

คำถามฉีกซอง

กองบรรณาธิการจดหมายข่าวผลิใบฯ
กรมวิชาการเกษตร จตุจักร กรุงเทพฯ 10900
E-mail: asuwannakoot@hotmail.com

งาม้อนพืชวิเศษสุดให้โอบก้า 3 ทดแทนปลา:เลนน้ำลึก

งาม้อนหรืองาม้อน เป็นพืชสมุนไพรที่มีประวัติการใช้เป็นอาหารและยาในประเทศทางแถบเอเชียมานานแล้ว สำหรับประเทศไทยงาม้อนเป็นพืชที่ปลูกกันมานานในพื้นที่ภาคเหนือหลายจังหวัด เช่น จังหวัดเชียงใหม่ เชียงราย น่าน พะเยา แม่ฮ่องสอน เป็นต้น มีพื้นที่ปลูกทั้งหมดประมาณ 3,400 ไร่ ผลผลิตเฉลี่ย 80 กิโลกรัมต่อไร่

จากรายงานของคุณพรรณผกา รัตนโกศล นักวิทยาศาสตร์ชำนาญการพิเศษ ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรน่าน สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ 1 เชียงใหม่ รายงานว่าได้ทำการสำรวจการปลูกงาม้อนในเขตภาคเหนือตอนบนในจังหวัดเชียงราย เชียงใหม่ แม่ฮ่องสอน พะเยา แพร่ และน่าน พบว่างาม้อนมีการปลูกกระจายทั่วไปในพื้นที่ตอนเชิงเขา ผลการสำรวจทั้งหมด 30 แหล่งผลิต พบว่างาม้อนมีทั้งหมด 130 สายพันธุ์ มีทั้งขนาดเมล็ดใหญ่ เมล็ดเล็ก และมีสีต่างๆ กัน ตั้งแต่สีน้ำตาลอ่อนจนถึงน้ำตาลไหม้ สีเทาเข้ม เทาอ่อนจนถึงสีขาว การปลูกงาม้อนส่วนใหญ่จะปลูกในพื้นที่ดอน และอาศัยน้ำฝน เกษตรกรที่ปลูกส่วนใหญ่เป็นเกษตรกรรายย่อย

งาม้อนอุดมด้วยวิตามินบีและแคลเซียม

งาม้อนสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้หลายอย่าง งาม้อนมีกรดไขมันอิ่มตัวสูง มีฟอสฟอรัสและแคลเซียมมากกว่าพืชผักทั่วไปหลายเท่า มีแคลเซียม 410-485 มิลลิกรัมต่อ 100 กรัม นอกจากนั้นยังอุดมด้วยวิตามินบี และมีสารเซซามอลที่นักวิทยาศาสตร์หลายคนกล่าวว่า สามารถช่วยป้องกันโรคมะเร็งและยังช่วยให้ร่างกายแก่ช้าลงอีกด้วย มีข้อมูลจากห้องปฏิบัติการ โภชนาการหน่วยบริการการวิจัยด้านอาหาร กรมวิชาการเกษตรแห่งสหรัฐอเมริกา ระบุว่า บุคคลทั่วไปอายุ 10-18 ปี และอายุ 19-65 ปี ต้องการแคลเซียม 1,000 มิลลิกรัมต่อวัน และอายุมากกว่า 65 ปี ต้องการแคลเซียม 1,300 มิลลิกรัมต่อวัน

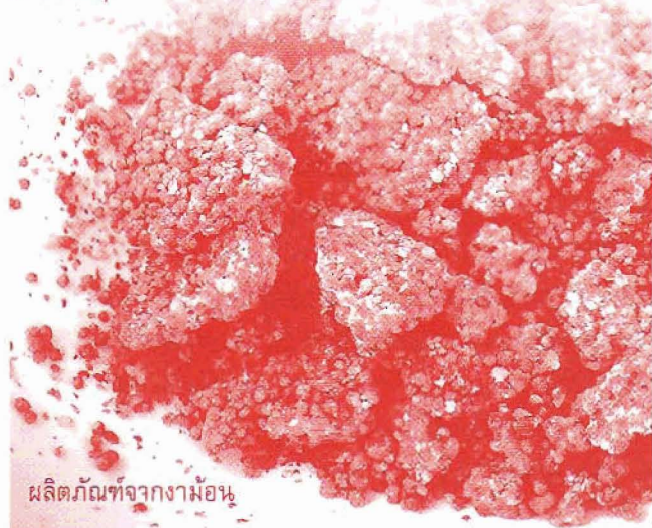

งาหมื่นไอเมก้า 3 แห่งขุนเขา

คุณพรรณผกา ตั้งชื่องาหมื่นไว้อย่างมหัศจรรย์จากรายงานระบุผลวิเคราะห์ทางห้องปฏิบัติการพบว่าน้ำมันงาหมื่นมีไอเมก้า 3 ถึงร้อยละ 56 และมีไอเมก้า 6 ร้อยละ 23 คุณพรรณผกา กล่าวว่า เมื่อพูดถึงไอเมก้า 3 หลายคนคงนึกถึงน้ำมันปลา (fish oil) ซึ่งสกัดมาจากปลาทะเลน้ำลึก ที่มีสรรพคุณบำรุงสมอง แต่ราษฎรที่อยู่ตามยอดดอยต่างๆ ในภาคเหนือของประเทศไทย อยู่ห่างไกลทะเล คงไม่สามารถหาปลาทะเลน้ำลึกมารับประทานได้ แต่ปรากฏว่าชาวเขาชาวดอยเหล่านั้นไม่ได้ขาดไอเมก้า 3 เลย เนื่องจากเขามีพืชที่พิเศษที่เป็นแหล่งไอเมก้า 3 บริโภคแทนปลาจากทะเลน้ำลึกนั่นเอง

สารสกัดจากเมล็ดงาหมื่นเป็นแหล่งของกรดไขมันจำเป็นคือ ไอเมก้า 3 จากเว็บไซต์ pantip.com ระบุว่า งาหมื่นเป็นพืชชนิดเดียวที่มีไอเมก้า 3 ซึ่งในงาหมื่นมีเปอร์เซ็นต์ไอเมก้า 3 มากกว่าน้ำมันปลาจากปลาทะเลน้ำลึกหลายเท่า (ปลาแซลมอนขนาด 85.05 กรัม จะมีไอเมก้า 3 เพียง 2 กรัม คิดเป็นร้อยละ 2.35 เท่านั้น)

ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรน่าน ได้ส่งตัวอย่างงาหมื่นที่กำลังทำการพัฒนาพันธุ์จำนวน 4 สายพันธุ์ไปที่บริษัทห้องปฏิบัติการกลาง (ประเทศไทย จำกัด) เพื่อทำการวิเคราะห์ปริมาณน้ำมัน พบว่ามีปริมาณน้ำมันรวมร้อยละ 43 ถึงร้อยละ 55 และมีไอเมก้า 3 ร้อยละ 11 ถึงร้อยละ 15 เมล็ดงาหมื่นสีขาขนาดใหญ่มีปริมาณน้ำมันรวมร้อยละ 43.1 มีไอเมก้า 3 ร้อยละ 15.01 งาหมื่นเมล็ดสีน้ำตาลเข้มขนาดเล็ก มีปริมาณน้ำมันรวมร้อยละ 52.02 มีไอเมก้า 3 ร้อยละ 11.08 เมล็ดงาหมื่นสีเทาอ่อนขนาดใหญ่ มีปริมาณน้ำมันรวมมากที่สุดร้อยละ 55.83 มีไอเมก้า 3 ร้อยละ 12.73 ส่วนเมล็ดงาหมื่นสีเทาอ่อนขนาดใหญ่ มีปริมาณน้ำมันร้อยละ 44.94 มีไอเมก้า 3 ร้อยละ 13.54 ซึ่งแตกต่างกันไปตามแต่ละแหล่ง หรือแต่ละสายพันธุ์

ผลิตภัณฑ์จากงาหมื่น

งาหมื่นได้ประโยชน์ทั้งใบและเมล็ด

คุณพรรณผกา กล่าวว่า ใบงาหมื่นเป็นอาหารราคาแพงของเกาหลี่ การสกัดสารออกมาในรูปของน้ำมัน ทำได้จากเมล็ดและใบสด น้ำมันที่สกัดจากเมล็ดใช้ทำอาหารและยา น้ำมันที่สกัดจากใบใช้เป็นน้ำมันหอมระเหย (volatile oil) เป็นสารประเภท aldehyde เรียกว่า perilla aldehyde ในญี่ปุ่นใช้เป็นสารแต่งรสชาติ isomer ของ perilla aldehyde ใช้เป็นสารแต่งกลิ่นอาหาร และมีสรรพคุณแก้คลื่นชัตยอก ลดริ้วรอยบนใบหน้า บำรุงผิวหน้า นอกจากนี้ น้ำมันหอมระเหยจากใบงาหมื่นยังมีราคาถูกกว่า เมื่อเปรียบเทียบกับน้ำมันกุหลาบและมีศักยภาพที่จะสามารถใช้แทนที่น้ำมันหอมระเหยจากกุหลาบในอุตสาหกรรมเครื่องหอมอีกด้วย

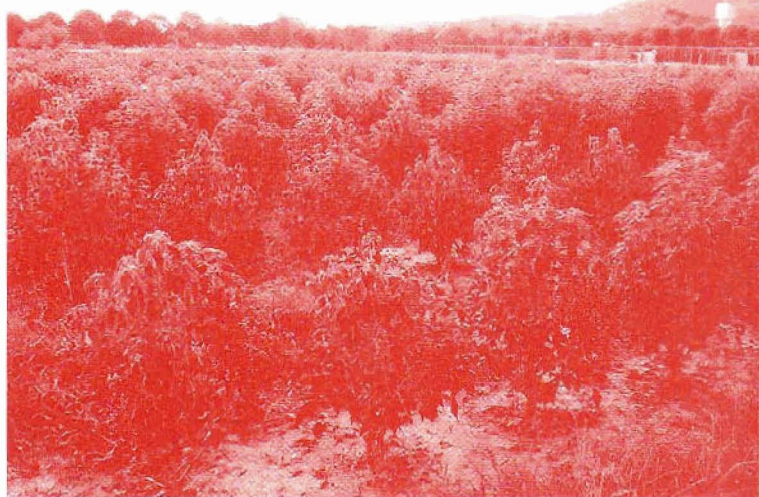

คุณพรรณผกา รัตนาโกศล กับคุณยายมา อินตา ปลูγγาหมื่นที่บ้านร่องเอียน อ.ปง จ.พะเยา

คุณพรรณผกา กล่าวอีกด้วยว่า สารสกัดสำคัญในกลุ่ม polyphenol ที่ได้จากใบงาหมื่นที่ได้รับความสนใจอย่างมากคือ rosmarinic acid มีฤทธิ์ต้านการแพ้และต้านการอักเสบได้ดี สารอีกตัวหนึ่งคือ luteolin แสดงฤทธิ์ต้านการอักเสบและยับยั้งเซลล์มะเร็ง ปัจจุบันสารสกัดจากงาหมื่นเริ่มมีบทบาทในแวดวงเครื่องสำอางมากขึ้น นอกเหนือจากบทบาทในการรับประทานเพื่อประกอบอาหารบำรุงสุขภาพและรักษาโรค

ในต่างประเทศได้มีงานวิจัยนำใบงาหมื่นมาสกัดสารสำคัญคือ rosmarinic acid และพัฒนาเจลจากสารสกัดต้นงาหมื่นที่ปลูกในประเทศไทยเพื่อใช้ในการรักษาโรคภูมิแพ้ ผิวหนังอักเสบ ซึ่งผลการศึกษามีความเป็นแนวทางในการพัฒนาสารสกัดใบงาหมื่นเพื่อเพิ่มศักยภาพของงาหมื่นที่ปลูกในประเทศไทย นอกจากนี้คุณศิริวรรณ อ้าพันธ์ฉาย และคณะ ได้ศึกษาผลของสภาพการเก็บรักษาที่มีต่อคุณภาพเมล็ดพันธุ์งาหมื่นในปี 2551 จากเมล็ดพันธุ์ 4 แหล่ง คือ จังหวัดน่าน เชียงราย แม่ฮ่องสอนและพะเยา

พบว่าเมล็ดพันธุ์จากจังหวัดน่านมีคุณภาพสูง มีความชื้นต่ำ ร้อยละ 7.13 ความบริสุทธิ์สูงร้อยละ 99.63 ขณะที่เมล็ดพันธุ์จากแม่ฮ่องสอนมีปริมาณน้ำมันสูงกว่าร้อยละ 44.91 จะเห็นได้ว่า แหล่งผลิตมีผลต่อคุณภาพของเมล็ดงาเมือง

ผลิตภัณฑ์
งาเมือง

สนใจข้อมูลเพิ่มเติมได้ที่ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรน่าน ถ.น่าน-ทุ่งช้าง ต.ทุ่งช้าง อ.เมือง จ.น่าน 55000 โทรศัพท์ 054-682045, 081-2568251

กองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ (กบข.) ร่วมกับสถาบันวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย (สวท.) จัดทำรายการวิทยุ กบข. พบสมาชิก เพื่อเป็นการสื่อสารเชื่อมความสัมพันธ์กับสมาชิก กบข. อย่างต่อเนื่อง

เนื้อหาของรายการประกอบด้วย การให้ข้อมูล กบข. การวางแผนทางการเงิน ตลอดจนเชิญชวนให้สมาชิกเข้าร่วมโครงการ และใช้บริการสวัสดิการที่ กบข. จัดขึ้น โดยแบ่งเป็น 4 ช่วง ดังนี้

ช่วงที่ 1 สนทนากับเลขาธิการ - บอกเล่าการดำเนินงานของ กบข. ในด้านต่างๆ ที่เป็นปัจจุบัน

ช่วงที่ 2 การวางแผนทางการเงินสำหรับสมาชิก - แนะนำสาระดีๆ เกี่ยวกับการวางแผนการเงินด้วยตนเอง

ช่วงที่ 3 สิ่งดีๆ ที่มีให้กัน - แจ้งให้ทราบถึงโครงการ บริการ และสวัสดิการใหม่ที่เป็นประโยชน์สำหรับสมาชิก กบข.

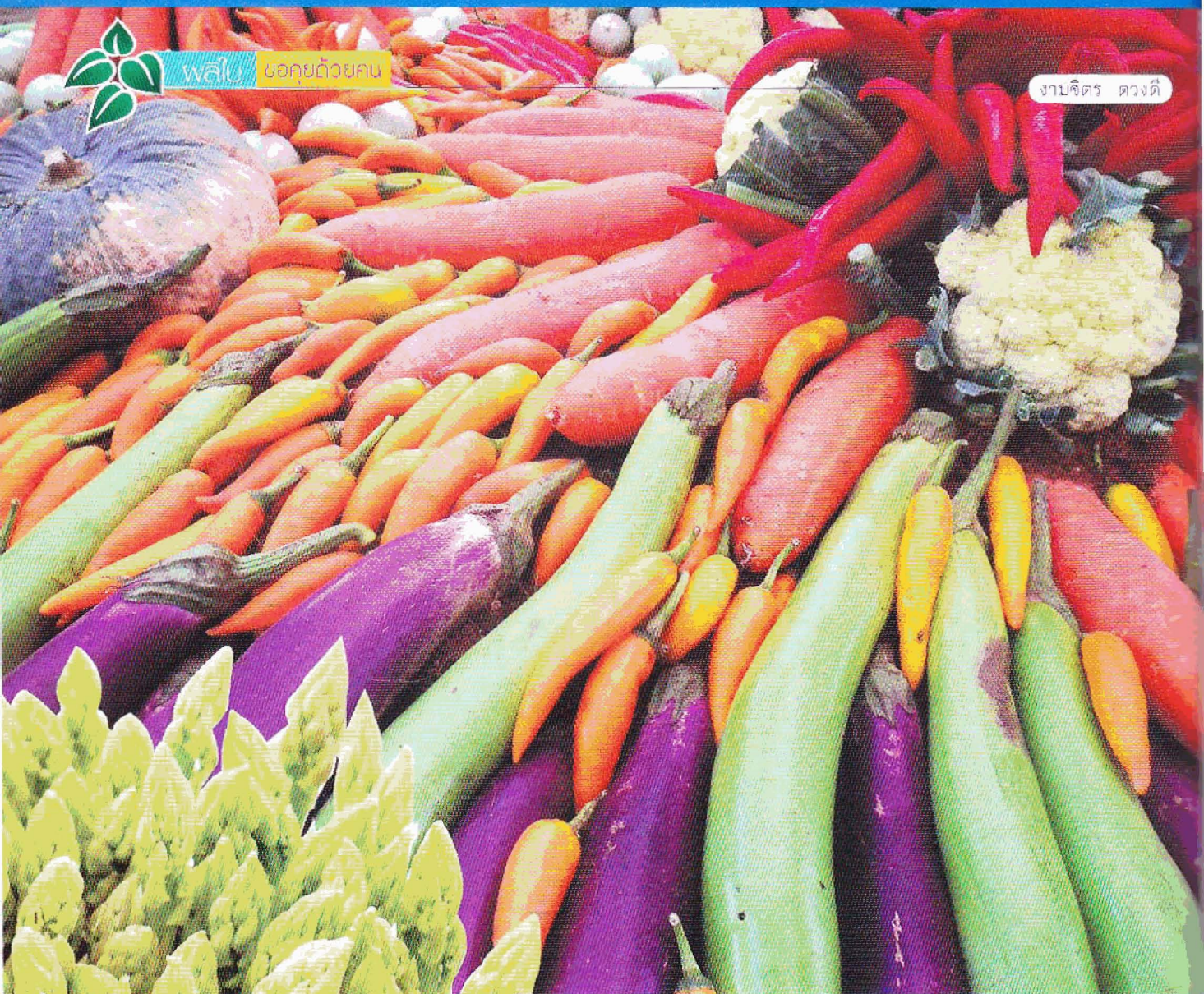
ช่วงที่ 4 กบข. แฟนคลับ - พูดคุยถึงความร่วมมือระหว่างสมาชิก และ กบข. ที่ก่อให้เกิดความสำเร็จร่วมกัน

รายการ กบข. พบสมาชิก ออกอากาศเป็นประจำ ทุกวันอาทิตย์ เวลา 10.10 - 11.00 น. ทาง สวท. FM 92.5 MHz และ AM 891 KHz

การสำรวจและรวบรวมเมล็ดพันธุ์งาเมือง

“เราได้ทำการสำรวจการปลูกงาเมืองในเขตภาคเหนือตอนบนในจังหวัดเชียงราย เชียงใหม่ แม่ฮ่องสอน พะเยา แพร่ และน่าน พบว่ามีการปลูกกระจายทั่วไปในพื้นที่ดอนและเชิงเขา ผลการสำรวจทั้งหมด 30 แหล่งผลิตงาเมือง 130 สายพันธุ์ มีความแตกต่างทั้งขนาดเมล็ดใหญ่ เล็ก ไม่เท่ากัน สีต่างกันตั้งแต่น้ำตาลอ่อนจนถึงน้ำตาลไหม้ สีเทาเข้ม เทาอ่อนจนถึงสีขาว ซึ่งมีปริมาณน้ำมันและโอเมก้า 3 แตกต่างกัน”

เนื่องจากงาเมืองมีความหลากหลายทางพันธุกรรม ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรน่าน จึงได้ดำเนินการทดลองปลูกเพื่อคัดเลือกสายพันธุ์งาเมืองที่มีคุณภาพดีและมีผลผลิตสูง ซึ่งขณะนี้กำลังอยู่ระหว่างการดำเนินการ คาดว่า ปี 2555-2556 ศูนย์ฯ คงจะได้มีงาเมืองสายพันธุ์ดีที่จะแนะนำให้เกษตรกรปลูกเสริมรายได้ต่อไป คุณพรพรรณ กล่าว

การส่งออกผัก และผลไม้สดไปสหภาพยุโรป ไม่ง่ายอย่างที่คิด

สหภาพยุโรปเป็นตลาดนำเข้าผักและผลไม้สดที่มีศักยภาพของไทย อีกทั้งผู้บริโภคในสหภาพยุโรปมีกำลังซื้อที่สูง ดังนั้นสหภาพยุโรปจึงเป็นตลาดผักและผลไม้สดที่ไทยต้องพยายามรักษาสถานะส่วนแบ่งทางตลาดไว้ แต่การส่งออกผัก ผลไม้สดไปสหภาพยุโรปนั้นไม่ง่ายอย่างที่คิด เพราะสหภาพยุโรปขึ้นชื่อว่าเข้มงวดด้านมาตรการ โดยเฉพาะมาตรการด้านสุขอนามัยและสุขอนามัยพืช หรือ Sanitary and Phytosanitary Measures (SPS) และมาตรการดังกล่าวกำหนดขึ้น เพื่อให้ควบคุมสินค้าเกษตรและอาหารไม่ให้เกิดโทษต่อชีวิต หรือผลเสียต่อสุขภาพของชีวิตมนุษย์ พืชและสัตว์ โดยมาตรการดังกล่าวจะตั้งอยู่บนพื้นฐานของความเป็นไปได้ในการตรวจวิเคราะห์ และการประเมินข้อมูลที่ถูกต้องทางวิทยาศาสตร์ ซึ่งสหภาพยุโรปจะใช้กฎระเบียบและมาตรการเกี่ยวกับการนำเข้าสินค้าอาหารจากประเทศที่สามโดยเท่าเทียมกัน

เกษตรกรรม SPS

มาตรการ SPS ครอบคลุมถึงสุขอนามัยพืชและสารป้องกันกำจัดศัตรูพืช ดังนี้

(1) **ด้านสุขอนามัยพืช** เป็นมาตรการเพื่อป้องกันการนำเข้าของสิ่งมีชีวิตที่เป็นศัตรูพืช ซึ่งจะเป็นอันตรายต่อระบบการผลิตพืชจากประเทศหนึ่งไปสู่อีกประเทศหนึ่ง ดังนั้น ในการนำเข้าจึงมีข้อกำหนดต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับสุขอนามัยพืชที่ต้องปฏิบัติ ได้แก่ ใบรับรองสุขอนามัยพืช (Phytosanitary Certificate) การระบุแหล่งที่มาซึ่งปราศจากโรค (Pest free area) และจะต้องเป็นพืชควบคุม (Restricted Quarantine Plant)

(2) **สารป้องกันกำจัดศัตรูพืช** ในสหภาพยุโรปจะมีการอนุญาตและเพิกถอนสารป้องกันกำจัดศัตรูพืชหลายชนิด ดังนั้น ในการผลิตผักและผลไม้สดเพื่อป้อนตลาดยุโรป ผู้ผลิตจะต้องทราบรายการสารป้องกันกำจัดศัตรูพืช ที่สหภาพยุโรปอนุญาตให้ใช้และไม่อนุญาตให้ใช้ โดยสหภาพยุโรปจะดำเนินการพิจารณาอนุญาต เพิกถอนทะเบียนสารป้องกันกำจัดศัตรูพืช และกำหนดค่า MRL อย่างต่อเนื่อง

จากการที่สหภาพยุโรปให้ความสำคัญในทุกๆ ขั้นตอนตลอดห่วงโซ่อาหาร (Food Chain) ตั้งแต่การเตรียมวัตถุดิบ การเพาะปลูก การเก็บเกี่ยว การจัดการหลังการเก็บเกี่ยว การบรรจุภัณฑ์ การขนส่ง และการจัดจำหน่าย จนกระทั่งถึงมือผู้บริโภค หรือที่เรียกกันทั่วไปว่า "From Farm to Table" (จากฟาร์มเพาะปลูกสู่โต๊ะอาหาร) ทำให้สหภาพยุโรปเข้มงวดกับการตรวจสอบสินค้านำเข้าผักและผลไม้สดจากประเทศที่สามมากขึ้น และก่อนที่จะมีนำเข้านั้น ผักและผลไม้สดจะถูกสุ่มตรวจ ณ ด่านนำเข้า ซึ่งถือเป็นการตรวจสอบและควบคุมซ้ำอีกครั้ง โดยจะเน้นในเรื่องของการตรวจสอบปริมาณสารพิษตกค้าง และเชื้อจุลินทรีย์ที่เป็นอันตรายต่อมนุษย์ในผักและผลไม้สด และเน้นการตรวจโรคพืชและแมลงศัตรูพืชที่อาจติดมากับผัก ผลไม้สด เพื่อเป็นการป้องกันการแพร่ขยายพันธุ์ต่อไป

สาเหตุหลักที่ทำให้สหภาพยุโรปมีการเข้มงวดกับการตรวจสอบสินค้าผักและผลไม้สดจากไทย

1. การใช้สารกำจัดศัตรูพืชในปริมาณมาก จนก่อให้เกิดสารตกค้างในระดับที่เกินค่ามาตรฐานที่สหภาพยุโรปกำหนดและใช้สารกำจัดศัตรูพืชที่สหภาพยุโรปห้ามใช้

เนื่องจากเกษตรกรสามารถหาซื้อสารเคมีที่ใช้กำจัดศัตรูพืชได้ง่าย เกษตรกรใช้สารเคมีไม่ถูกต้องตามหลักวิชาการ เช่น ใช้สารเคมีไม่ตรงกับชนิดพืชและเก็บเกี่ยวผลผลิตในระยะที่ไม่ถูกต้องตามที่ระบุไว้ในฉลาก ส่งผลให้มีสารพิษตกค้างในผักและผลไม้สดในปริมาณที่สูง ซึ่งเป็นสาเหตุให้สหภาพยุโรปตรวจพบการตกค้างของสารเคมีกำจัดศัตรูพืชที่เกินค่ามาตรฐาน MRLs ของสหภาพยุโรป ซึ่งสารกำจัดศัตรูพืชที่มักถูกตรวจพบจากผักและผลไม้สดที่ส่งออกของไทยบ่อยครั้ง และเป็นสารเคมีที่สหภาพยุโรปห้ามใช้ ได้แก่ Omethoate, Endosulfan Carbofuran, Ethion, EPN, Dicrotophos, Triazophos, Dichlorvos และ Diafenthion

2. การนำใบรับรองมาตรฐาน GAP ของเกษตรกรไปแอบอ้างใช้ในการส่งออก

ปัญหาการนำใบรับรองมาตรฐาน GAP ของเกษตรกรไปแอบอ้างใช้ในการส่งออก มักเกิดขึ้นเสมอ โดยผู้ผลิตบางรายนำเอาผักและผลไม้สดจากฟาร์มอื่นมาใช้เพื่อการส่งออก โดยผักและผลไม้สดเหล่านั้นไม่ได้มาจากฟาร์มที่ได้รับการรับรองมาตรฐาน GAP ของกรมวิชาการเกษตร ทำให้มีความเสี่ยงสูงที่จะถูกตรวจพบสารพิษตกค้างและศัตรูพืช โดยทางการสหภาพยุโรป ณ ด่านนำเข้าในยุโรป

3. การแพร่ระบาดของเชื้ออีโคไล (E.coli) ในสหภาพยุโรป

ปัญหาเชื้ออีโคไล (E.coli) ที่แพร่ระบาดในสหภาพยุโรปที่ผ่านมา ส่งผลให้สหภาพยุโรปออกมาตรการเข้มงวดในการตรวจสอบผักและผลไม้สดที่ส่งเข้าไปจำหน่ายในสหภาพยุโรปมากขึ้น ซึ่งผักและผลไม้สดจากประเทศไทยก็ถูกตรวจสอบมากขึ้นเช่นกัน

การส่งออกผักและผลไม้สดนอกจากจะต้องคำนึงถึงมาตรการ SPS ที่สหภาพยุโรปนำมาใช้แล้ว ผู้ผลิตและผู้ส่งออกไทยจะต้องคำนึงถึงการควบคุมคุณภาพผักผลไม้สดในทุกขั้นตอนการผลิต เพื่อให้ได้มาตรฐานการส่งออกและสร้างความมั่นใจให้กับลูกค้าอีกด้วย โดยเริ่มตั้งแต่กระบวนการการจัดหาวัตถุดิบ การเพาะปลูก การเก็บเกี่ยว การจัดการหลังการเก็บเกี่ยว การบรรจุภัณฑ์ และการขนส่งผักและผลไม้สดที่จะส่งออกไปสหภาพยุโรปได้นั้น จะต้องผ่านการรับรองมาตรฐานคุณภาพสินค้าที่เรียกว่า มาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี (Good Agricultural Practice: GAP) หรือ Q-GAP จากกรมวิชาการเกษตร ซึ่งเป็นมาตรการที่กำหนดขึ้น เพื่อควบคุมคุณภาพการส่งออกและมาตรฐานสินค้าผักและผลไม้ไทยในระดับฟาร์ม หรือแปลงเพาะปลูก โดยมีข้อกำหนดหรือเกณฑ์การตรวจประเมินระบบการจัดการคุณภาพการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี 8 ข้อ คือ

1) แหล่งน้ำ 2) พื้นที่ปลูก 3) การใช้วัตถุดิบตรงทาง การเกษตร 4) การเก็บรักษาและขนย้ายผลผลิตภายในแปลง 5) การบันทึกข้อมูล 6) การผลิตให้ปลอดภัยจากศัตรูพืช 7) การจัดการกระบวนการผลิต เพื่อให้ได้ผลิตผลคุณภาพ 8) การเก็บเกี่ยว/การปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยว หากเกษตรกรปฏิบัติตามทั้ง 8 ข้อดังกล่าวแล้ว กรมวิชาการเกษตรจึงจะออกใบรับรอง GAP ภายใต้สัญลักษณ์ Q ซึ่งถือเป็นใบรับรองที่สำคัญที่จะใช้ในการส่งออก ผักผลไม้สดไปยังสหภาพยุโรป และหากผักและผลไม้สดเหล่านั้นเป็นพืชควบคุมของสหภาพยุโรปแล้ว ผู้ส่งออกจะต้องปฏิบัติตามประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง กำหนดพืชเป็นพืชควบคุมเฉพาะ พ.ศ. 2552

เมื่อได้ผัก ผลไม้สดที่ผ่านการรับรอง GAP จากกรมวิชาการเกษตรแล้ว ผักและผลไม้สดจะถูกนำเข้าสู่กระบวนการผลิตในโรงคัดบรรจุที่ได้รับการรับรองคุณภาพมาตรฐานโรงงานผลิตสินค้าพืชตามมาตรฐานหลักปฏิบัติที่ดีในการผลิตสินค้าเกษตรด้านพืช (GMP) โดยมีการประยุกต์ใช้ระบบการวิเคราะห์อันตรายและจุดวิกฤตที่ต้องควบคุม (HACCP) ในขั้นตอนการ

สัญลักษณ์การรับรองสินค้าเกษตรและอาหาร กรมวิชาการเกษตร

ควบคุมกระบวนการผลิตจากกรมวิชาการเกษตรหรือมาตรฐานที่กรมวิชาการเกษตรยอมรับ

อย่างไรก็ตามผักและผลไม้สดที่ผ่านการรับรองมาตรฐานการส่งออกดังกล่าวแล้ว ไม่ได้แปลว่าจะได้รับการยกเว้นการสุ่มตรวจ ณ ด่านนำเข้าสินค้าของสหภาพยุโรป ซึ่งผักไทย 3 รายการ ได้แก่ ถั่วฝักยาว (Yard Long Bean) ผักในตระกูลมะเขือ (Aubergines) และตระกูลกะหล่ำ (Brassica Vegetables) จะถูกสุ่มตรวจสารพิษตกค้างร้อยละ 50 และจะถูกสุ่มตรวจเชื้อจุลินทรีย์ร้อยละ 10 สำหรับพืช ผักซีไทย กะเพรา โหระพา และสะระแหน่ และทุกครั้งที่สหภาพยุโรปตรวจพบอันตรายที่ปนเปื้อนมากับอาหารก็จะมีการแจ้งเตือนและส่งข้อมูลผ่านทางระบบเตือนภัยด้านอาหารของสหภาพยุโรป หรือที่รู้จักกันดีว่า RASFF (Rapid Alert System for Food and Feed) ซึ่งจัดตั้งขึ้นตามบทบัญญัติของมาตรา 50 มาตรา 51 และมาตรา 52 ของ Regulation 178/2002 (พ.ศ.2546) ภายใต้สมุดปกขาวว่าด้วยความปลอดภัยอาหาร

โดยระบบการแจ้งเตือนด่วน RASFF มีวัตถุประสงค์เพื่อใช้เป็นเครื่องมือสำคัญในการดำเนินมาตรการระงับภัยพิบัติและสัตว์ ให้ในการแลกเปลี่ยนข่าวสารสำหรับหน่วยงานตรวจสอบควบคุมของประเทศที่อยู่ในเครือข่าย เพื่อเตือนภัยด้านความปลอดภัยของอาหารกับประเทศสมาชิกได้อย่างทั่วถึงและรวดเร็ว โดยการแจ้งเตือนภัยด้านอาหารของสหภาพยุโรป แบ่งออกเป็น 4 ประเภท ได้แก่

1. การแจ้งข้อมูลความผิดปกติแบบเร่งด่วนที่ได้จากการสุ่มตรวจในตลาด (Alert Notifications)

เป็นการแจ้งเตือนเมื่อมีการตรวจพบสินค้าอาหารและอาหารสัตว์ที่มีความเสี่ยงสูงต่อความปลอดภัยของมนุษย์และสัตว์ และได้เข้าสู่ท้องตลาดในสหภาพยุโรปแล้ว เพื่อให้ประเทศสมาชิกได้มีการดำเนินมาตรการใดมาตรการหนึ่งเพื่อเป็นการกำจัดหรือหยุดยั้งความเสี่ยงดังกล่าวทันที เช่น การถอนสินค้าออกจากตลาด หรือเรียกคืนสินค้าจากท้องตลาดเพื่อนำไปตรวจสอบหรือทำลาย

การแจ้งข้อมูลความผิดปกติแบบเร่งด่วน

2. การแจ้งข้อมูลความผิดปกติแบบไม่เร่งด่วนที่ได้จากการสุ่มที่ด่านตรวจ (Information Notifications)

เป็นการแจ้งเตือนเมื่อมีการตรวจพบสินค้าอาหารและอาหารสัตว์ที่มีความเสี่ยงสูงต่อความปลอดภัยของมนุษย์และสัตว์ โดยสินค้าดังกล่าวยังไม่เข้าสู่ท้องตลาดหรือได้หมดไปจาก

การแจ้งข้อมูลความผิดปกติแบบไม่เร่งด่วน

ท้องตลาดแล้ว ประเทศสมาชิกจึงไม่จำเป็นต้องดำเนินการมาตรการเร่งด่วนต่อสินค้าดังกล่าว

3. การแจ้งการส่งกลับคืนจากการสุ่มตรวจที่ด่าน (Border Rejection Notifications)

เป็นการแจ้งเตือนเมื่อตรวจพบสินค้าอาหารและอาหารสัตว์ที่ไม่ได้มาตรฐานของสหภาพยุโรป โดยประเทศสมาชิกจะดำเนินการมาตรการปฏิเสธการนำเข้า ณ ด่านนำเข้าสินค้า

การแจ้งการส่งกลับคืนจากการสุ่มตรวจที่ด่าน

4. การแจ้งข่าวสาร (News Notifications)

เป็นการแจ้งข่าวสารทั่วไปเกี่ยวกับความปลอดภัยด้านอาหารที่ไม่สามารถจัดอยู่ในสามประเภทข้างต้น แต่เป็นข้อมูลที่น่าสนใจ ซึ่งหน่วยงานตรวจสอบควบคุมของประเทศสมาชิกในเครือข่าย RASFF ควรรับทราบ โดยข้อมูลอาจจะมาจากสื่อต่างๆ จากประเทศที่สามหรือจากองค์กรระหว่างประเทศ

การแจ้งข่าวสาร

การรายงานข้อมูลในระบบ RASFF ครอบคลุมประเด็นหลากหลายที่เกี่ยวข้องกับความเสี่ยงที่เกิดกับอาหารและอาหารสัตว์ ซึ่งคณะกรรมการยุโรปจะจัดทำสรุปรายงาน RASFF รายปี ไว้ในเว็บไซต์ของคณะกรรมการยุโรปด้านสาธารณสุขและการคุ้มครองผู้บริโภค (DG-SANCO) พร้อมทั้งจะส่ง Notifications ที่มีรายละเอียดต่างๆ เกี่ยวกับความผิดปกติของสินค้าดังกล่าวให้กับหน่วยงานของประเทศที่สาม ซึ่งเป็นประเทศต้นทาง (Country of Origin) ของสินค้าดังกล่าวเพื่อให้ตรวจสอบและแก้ไขปัญหาต่อไป

ปัจจุบันสหภาพยุโรปได้มีการพัฒนาระบบ RASFF ในเว็บไซต์ของ DG-SANCO และสามารถสืบค้นข้อมูลได้จากเว็บไซต์ <http://webgate.ec.europa.eu/rasff-window/portal/> ซึ่งระบบจะทำการจัดเก็บฐานข้อมูลการตรวจพบปัญหา สุขอนามัยในสินค้าอาหารและอาหารสัตว์ทั้งสินค้าที่ผลิตได้ในสหภาพยุโรปและนำเข้าจากประเทศที่สาม ระบุประเทศต้นทาง ประเทศที่ตรวจพบ และประเภทของสินค้าที่ถูกตรวจพบปัญหา

นอกจากนี้ยังสามารถเลือกดูข้อมูลของแต่ละประเทศที่ถูกแจ้งเตือนได้อีกด้วย โดยเฉพาะจากการที่ทุกประเทศสามารถเข้าไปดูข้อมูลการแจ้งเตือนได้ง่าย และบ่อยครั้งที่ผักและผลไม้สดของไทยถูกแจ้งเตือน ก็อาจจะส่งผลให้ประเทศผู้นำเข้าผักและผลไม้สดจากไทยบางประเทศตื่นตัวและเข้มงวดกับผักและผลไม้ไทยมากขึ้น

การตรวจพบสารตกค้างและเชื้อจุลินทรีย์ในผักและผลไม้สด มีสถิติการตรวจพบและแจ้งเตือนเพิ่มขึ้น โดยในปี 2554 ที่ผ่านมาประเทศไทยได้ถูกแจ้งเตือนในระบบ RASFF จำนวน 52 ครั้ง เมื่อเทียบกับปี 2553 ที่มีจำนวนการแจ้งเตือน 99 ครั้ง ปี 2552 จำนวน 83 ครั้ง และปี 2551 จำนวน 82 ครั้ง แต่การแจ้งเตือนระบบ RASFF ในปี 2554 นั้นพบว่ามีการแจ้งเตือนน้อยกว่าปีที่ผ่านมา เนื่องจากประเทศไทยได้รับผลกระทบจากปัญหาการตรวจพบศัตรูพืชในผักสดส่งออกบ่อยครั้งจากปีที่ผ่านมา ทำให้สหภาพยุโรปออกมาตรการคุมเข้มในเรื่องของการ

ตรวจพบศัตรูพืช 5 ครั้ง ในผักสดส่งออกจากไทยภายในระยะเวลา 1 ปี และหากพบศัตรูพืช 1 ครั้งในผักสดส่งออกจากไทยภายในระยะเวลา 1 ปี สหภาพยุโรปจะออกมาตรการระงับการนำเข้าผักสดของไทยทันที ส่งผลให้ปี 2554 ประเทศไทยส่งออกผัก ผลไม้สดได้น้อยลง ทำให้สถิติการแจ้งเตือนลดลง

ในแต่ละปีปัญหาที่ประเทศไทยถูกแจ้งเตือนในระบบ RASFF มากที่สุด ได้แก่ การตรวจพบสารพิษตกค้างจากสารกำจัดศัตรูพืช รองลงมาได้แก่ การตรวจพบเชื้อจุลินทรีย์ สารเจือปน โลหะหนัก สารพิษจากเชื้อรา และอื่น ๆ ตามลำดับ ซึ่งผักสดที่พบการแจ้งเตือนสารพิษตกค้างมากที่สุด ได้แก่ ผักตระกูลมะเขือ ตระกูลกะหล่ำและถั่วฝักยาว และผักสดที่พบการแจ้งเตือนการตรวจพบเชื้อจุลินทรีย์มากที่สุดได้แก่ ผักชีไทย โหระพา กะเพรา และสะระแหน่

จากตัวเลขการถูกแจ้งเตือนในระบบ RASFF ของปีที่ผ่านมา ผู้ผลิตและผู้ส่งออกจะต้องให้ความสำคัญและเข้มงวดกับมาตรการ SPS ของสหภาพยุโรปอย่างจริงจัง ทั้งในด้านสุขอนามัยและสุขอนามัยพืช โดยผู้ผลิตผักและผลไม้สดจะต้องพัฒนาระบบและควบคุมคุณภาพมาตรฐานการส่งออก ตั้งแต่ต้นน้ำ กลางน้ำ ไปจนถึงปลายน้ำ คือ ผัก ผลไม้สดจะต้องมาจากฟาร์มที่ได้มาตรฐาน มีการจัดการหลังเก็บเกี่ยวที่ดี และโรงคัดบรรจุก็ต้องได้มาตรฐานตามที่สหภาพยุโรปกำหนด หากผู้ประกอบการสามารถปฏิบัติได้ครบถ้วนแล้ว เชื่อว่าในอนาคตการส่งออกผักผลไม้สดของไทยจะสดใสแน่นอน

พาทุเรียน

กลับมาบ้าน

ด้วยความวิตกกังวลว่าทุเรียนเมืองนนทบุรีจะสูญพันธุ์ กรมวิชาการเกษตร โดยสถาบันวิจัยพืชสวน ศูนย์วิจัยพืชสวนจันทบุรี สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ 5 และศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรปทุมธานี จึงได้ดำเนินงานตามโครงการกู้วิกฤตสวนไม้ผลพันธุ์ดี เฉพาะท้องถิ่นของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เพื่อแก้ปัญหาให้กับชาวสวนทุเรียน

จังหวัดนนทบุรี โดยมีกิจกรรมสำคัญ ได้แก่ การขยายพันธุ์ทุเรียนเมืองนนทบุรี ซึ่งศูนย์วิจัยพืชสวนจันทบุรีได้เก็บรวบรวมพันธุ์ทุเรียนจากจังหวัดนนทบุรี ทั้งพันธุ์การค้าและพันธุ์โบราณหายากมาปลูกรวบรวมไว้ภายใต้โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ ตั้งแต่ปี 2538 เพื่อนำต้นพันธุ์กลับคืนสู่จังหวัดนนทบุรีอีกครั้ง รวมถึงกิจกรรมจัดทำแปลงต้นแบบการปลูกทุเรียนคุณภาพเพื่อเป็นแปลงตัวอย่างในการจัดการเทคโนโลยีที่ดีและเหมาะสม ที่ได้จากการวิจัยและพัฒนาของกรมวิชาการเกษตร เพื่อให้ได้ทุเรียนที่มีคุณภาพ โดยศูนย์วิจัยพืชสวนจันทบุรีเป็นผู้สนับสนุนข้อมูลทางวิชาการ ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรปทุมธานี สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ 5 เป็นผู้ร่วมดำเนินงานในพื้นที่ด้วย และปัจจุบันกิจกรรมหลักที่ 2 กิจกรรมนั้นกำลังอยู่ระหว่างดำเนินการ และมีความก้าวหน้าเป็นลำดับอย่างต่อเนื่อง

ปัจจุบันศูนย์วิจัยพืชสวนจันทบุรี ได้ปลูกเก็บรักษาพันธุ์ทุเรียนกว่า 60 สายพันธุ์ ซึ่งเป็นทุเรียนพันธุ์ดั้งเดิมของจังหวัดนนทบุรีที่มีลักษณะเด่น เช่น พันธุ์กระแจะ พันธุ์ย่ามะหวาด พันธุ์จอกลอย พันธุ์เมล็ดโตในยายปรางค์ ฯลฯ

โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ ได้มีพระราชดำริ ให้ทุเรียนเป็นหนึ่งในไม้ผลอนุรักษ์ ภายใต้โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืช

ปลายปี 2554 ชาวใหญ่ที่ได้รับความสนใจ มีการติดตามข่าวสารมากที่สุดชาวหนึ่ง คือชาวมหาอหุทกภัย ที่ได้ครอบคลุมทั่วกรุงเทพและปริมณฑล ประชาชนต่างได้รับความเสียหายมากมาย ทั้งเรื่องของที่อยู่อาศัย ทรัพย์สินเงินทอง และการทำมาหากิน โดยเฉพาะอาชีพที่ต้องพึ่งพาสภาพดิน ฟ้า อากาศ สภาพพื้นที่เป็นหลัก อย่างพื้นที่การเกษตรได้รับความเสียหายเป็นจำนวนมาก ซึ่งจังหวัดนนทบุรีเป็นหนึ่งในจังหวัดที่ได้รับความเสียหายอย่างหนักในครั้งนี้ ส่งผลต่อผลไม้ที่ชานานนามกันว่าเป็นราชาแห่งผลไม้ไทย นั่นก็คือ ทุเรียน

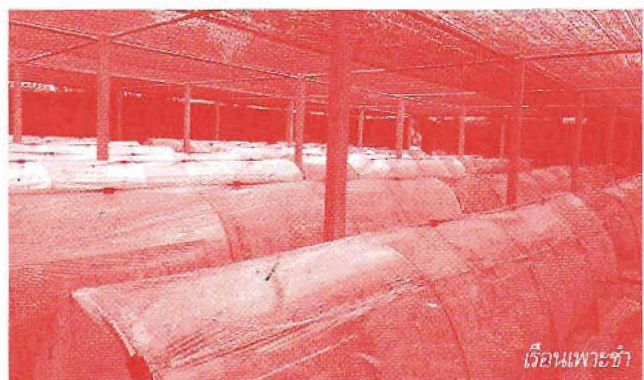
จังหวัดนนทบุรี ได้ชื่อว่าเป็นแหล่งปลูกทุเรียนเชิงพาณิชย์แห่งหนึ่งของประเทศไทย ด้วยสภาพอากาศ สภาพดินที่เหมาะสมต่อการเพาะปลูก จึงมีการส่งเสริม พัฒนาให้ทุเรียนนนทบุรีมีคุณภาพดี มีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักอย่างแพร่หลาย ชาวสวนทุเรียนนนทบุรีต่างตระหนักถึงความสำคัญของพันธุ์ทุเรียนที่หลากหลาย โดยเฉพาะพันธุ์ทุเรียนโบราณ จึงได้มีการอนุรักษ์พันธุ์ไว้เพื่อสืบทอดต่อรุ่นสู่รุ่น ทำให้ปัจจุบันทุเรียนนนทบุรีมีความหลากหลายสายพันธุ์ และมีคุณภาพเฉพาะที่แตกต่างกันไป นอกจากทุเรียนพันธุ์ก้านยาว ที่เป็นที่รู้จักกันดีอยู่แล้ว จังหวัดนนทบุรียังเป็นจังหวัดต้นกำเนิดของทุเรียนอีกหลายสายพันธุ์ ซึ่งความหลากหลายดังกล่าวเกิดจากการพัฒนาพันธุ์ จากการปลูกด้วยเมล็ดและคัดเลือกพันธุ์โดยเกษตรกร ทำให้ได้ทุเรียนสายพันธุ์ดีและหลากหลาย

โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเป็นที่หวัดหวาดจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (อพ.สอ.พ.)

ศูนย์วิจัยพืชสวนจันทบุรี สถาบันวิจัยพืชสวน กรมวิชาการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ โดยมีศูนย์วิจัยพืชสวนจันทบุรี สถาบันวิจัยพืชสวน กรมวิชาการเกษตรรับผิดชอบสนองพระราชดำริในการจัดทำแปลงอนุรักษ์พันธุกรรมทุเรียน และรวบรวมพันธุ์ทุเรียนจากแหล่งปลูกทุเรียนที่สำคัญทั่วประเทศ รวมทั้งพื้นที่จังหวัดนนทบุรีมาปลูกรวบรวมในพื้นที่ศูนย์วิจัยพืชสวนจันทบุรีอย่างต่อเนื่อง โดยในช่วงแรกดำเนินการรวบรวมพันธุ์ทุเรียน ตั้งแต่ พ.ศ.2510-2548 ได้จำนวน 318 พันธุ์ พร้อมทั้งปลูกอนุรักษ์ไว้ในพื้นที่ของศูนย์วิจัยพืชสวนจันทบุรี ซึ่งรับผิดชอบ 3 พื้นที่ คือ พื้นที่ศูนย์วิจัยพืชสวนจันทบุรี พื้นที่ทดลองแปลงทดลองห้วยสะพานหิน และพื้นที่ทดลองแปลงทุ่งพล

ต่อมาระหว่าง พ.ศ.2549-2553 ได้มีการรวบรวมพันธุ์ทุเรียนเพิ่มเติมอีก 316 พันธุ์ และนำไปปลูกรวบรวมที่พื้นที่ทดลองแปลงทดลองห้วยสะพานหิน จากการตรวจสอบพันธุ์ที่ได้รวบรวมพันธุ์ทุเรียนทั้ง 2 ช่วงเวลา ในเบื้องต้นประเมินได้ว่าพันธุ์ทุเรียนที่มีการปลูกและเก็บรักษาพันธุ์ไว้ที่ศูนย์วิจัยพืชสวนจันทบุรี มีประมาณ 500 สายพันธุ์

เรือนเพาะชำ

โครงการกักตุนไม้ผลพันธุ์ดีเฉพาะท้องถิ่นที่ประสบมหาดุกภัย

ตามที่ได้กล่าวมาข้างต้นว่า น้ำท่วมใหญ่ที่ผ่านมาสร้างความเสียหายต่อพื้นที่ปลูกทุเรียนของจังหวัดนนทบุรี ซึ่งมีพื้นที่ปลูกรวม 2,941 ไร่ ได้รับความเสียหายจนทำให้ทุเรียนนนทบุรีตายทั้งสิ้นถึง 2,898 ไร่

กรมวิชาการเกษตร โดยศูนย์วิจัยพืชสวนจันทบุรี สถาบันวิจัยพืชสวน จึงได้เข้าไปเก็บกักยอดพันธุ์ทุเรียนพันธุ์ดั้งเดิมในตำบลบางศรีทอง ตำบลวัดชลอ อำเภอบางกรวย ตำบลบางเลน อำเภอบางใหญ่ และตำบลไทรมา ตำบลบางรักน้อย อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี ซึ่งสามารถเก็บกักได้ 17 พันธุ์ ได้แก่ พันธุ์กบ ก้านเหลือง พันธุ์สาวน้อย พันธุ์กบตาเฒ่า พันธุ์ทองย้อยฉัตร พันธุ์กระดุมเขียว พันธุ์แดงรัศมี พันธุ์แดงรัศมี (สว่างจิตร) พันธุ์กบหัวสิงห์ พันธุ์หลวงทางสิงห์ พันธุ์กระเทยเนื้อเหลือง พันธุ์กบพวง พันธุ์กบสีนวล พันธุ์กบจำปา พันธุ์กบตาเหมย พันธุ์กำป็นเจ้ากรม พันธุ์เจ้าเงาะ และพันธุ์กระดุมสีนาค

โครงการฯ มีการดำเนินการ 4 กิจกรรม คือ

1. ขยายพันธุ์ทุเรียนพื้นเมืองดั้งเดิม ทั้งจากโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ และในส่วนที่เก็บกักระหว่างน้ำท่วม เพื่อส่งคืนให้กับเกษตรกรชาวสวนนนทบุรี จำนวน 25,000 ต้น ซึ่งสามารถนำไปปลูกทดแทนได้ประมาณ 1,000 ไร่
2. จัดทำแปลงสาธิตการสร้างแปลงปลูกทุเรียนใหม่ โดยใช้เทคโนโลยีต้นทุเรียนต่างๆ เพื่อเป็นแปลงตัวอย่างให้เกษตรกรได้เรียนรู้และปฏิบัติจริงในการจัดการดูแลสวนที่มีประสิทธิภาพ
3. ฝึกอบรมให้ความรู้ทางวิชาการด้านต่างๆ ทั้งการปลูกทุเรียน การปลูกพืชรอง และพืชเสริมเพื่อเพิ่มรายได้ในระหว่างที่ทุเรียนยังไม่ให้ผลผลิต
4. สนับสนุนหาแหล่งพันธุ์ที่เชื่อถือได้ จากเรือนเพาะชำที่ให้ยอดพันธุ์จากแปลงที่ผ่านการรับรอง GAP จากกรมวิชาการเกษตรเพื่อสนับสนุนพื้นที่ที่เสียหายจาก 1,000 ไร่ และสนับสนุนข้อมูลการตรวจสอบพันธุ์แท้ด้วยเทคนิคทางวิทยาศาสตร์เพื่อใช้ประกอบในการเลือกยอดพันธุ์ทุเรียนสำหรับขยายพันธุ์

กระโละ

ต้นพันธุ์ทุเรียนที่เสียบยอด

ความก้าวหน้าของการดำเนินงานโครงการกวีวิฤกฤต ไม้พลพันธุ์ดีเฉพาะท้องถิ่นที่ประสบอุกฤกฤ

การดำเนินงานภายใต้โครงการฯ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้เข้าไปบูรณการกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในสังกัด ได้แก่ กรมวิชาการเกษตร กรมส่งเสริมการเกษตร พร้อมด้วยหน่วยงานในท้องถิ่น เช่น องค์การบริหารส่วนจังหวัดนนทบุรี องค์การบริหารส่วนตำบล รวมทั้งเกษตรกรผู้ปลูกทุเรียนจังหวัดนนทบุรี เพื่อร่วมกันแก้ปัญหาให้ตรงกับความต้องการของเกษตรกร และเพื่ออนุรักษ์ให้ทุเรียนจังหวัดนนทบุรีอยู่กับจังหวัดนนทบุรีต่อไป สำหรับบทบาทในส่วนของการวิชาการเกษตร มีดังนี้

1. การเก็บกัพันธุ์ทุเรียนดั้งเดิมและหายากของจังหวัดนนทบุรี มีการเก็บกัมาได้ 17 พันธุ์ จากนั้นได้นำพันธุ์ทุเรียนเหล่านี้มาขยายพันธุ์โดยวิธีเสียบยอด ที่ศูนย์วิจัยพืชสวนจันทบุรี ซึ่งสามารถกัยอดพันธุ์ได้เพียง 16 พันธุ์เท่านั้น สำหรับพันธุ์ที่ไม่สามารถขยายพันธุ์ได้ คือ พันธุ์กบกำนันเหลือง เนื่องจากถูกน้ำท่วมขังเป็นเวลานาน ทำให้ยอดพันธุ์ไม่สมบูรณ์

2. การขยายพันธุ์ทุเรียนพันธุ์พื้นเมืองและหายากของจังหวัดนนทบุรี ดินถิ่น 25,000 ต้น เริ่มดำเนินการขยายพันธุ์โดยการเสียบยอดพันธุ์ชุดที่ 1 เมื่อวันที่ 14-22 กุมภาพันธ์ 2555 และจัดการพร้อมดูแลรักษาตามขั้นตอน คือ การบ่มในกระโຈมพลาสติก 20 วัน ก่อนที่จะเปิดกระโຈมและดูแลรักษาภายในเรือนเพาะชำ ให้ต้นพันธุ์แข็งแรง ขณะนี้ได้ยอดพันธุ์ที่เปลี่ยนยอดสำเร็จแล้วจำนวน 18 พันธุ์ คือ กบสุวรรณ กบแม่เฒ่า จอกลอย นาทหีบ กบชายน้ำ สาวชมเห็ด ยินดี กำปันทวาร กบหน้าศาล กบตาข่า ย่ามะหวาด ก้านยาวสินาค เม็ดในยายปรารังค์ ฝอยทอง อิงอน เขียวต๋าลิ่ง กำปันทวง ก้านยาว จำนวนรวม 7,842 ต้น ซึ่งจะสามารถส่งมอบให้แก่เกษตรกรชาวสวนทุเรียนจังหวัดนนทบุรีไปปลูกได้ประมาณปลายเดือนมิถุนายน 2555

ต่อมาวันที่ 2-3 เมษายน 2555 ได้ดำเนินการขยายพันธุ์

ใช้เสียบยอด

โดยการเสียบยอดพันธุ์ชุดที่ 2 จำนวน 24,000 ต้น เพื่อที่จะผลิตให้ได้ครบตามเป้าหมายโครงการรวม 25,000 ต้น ซึ่งจะสามารส่งมอบให้กับเกษตรกรได้ภายในเดือนสิงหาคม 2555

3. การฝึกอบรมให้ความรู้แก่เกษตรกรชาวสวน และนักเรียนในพื้นที่จังหวัดนนทบุรี จากการที่ศูนย์วิจัยพืชสวนจันทบุรีได้เข้าไปเก็บกัยอดพันธุ์ทุเรียนระหว่างนำท่อม ประกอบด้วยความตื่นตัวเรื่องการอนุรักษ์พันธุ์ทุเรียนของเกษตรกรชาวสวนนนทบุรี ตลอดจนหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องได้ประสานให้ศูนย์วิจัยพืชสวนจันทบุรีเข้าไปอบรมให้ความรู้แก่เกษตรกรชาวสวนและนักเรียนในพื้นที่

การฝึกอบรมครั้งแรก เมื่อวันที่ 29 กุมภาพันธ์ 2555 ผู้ประสานงานโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ (อ.พ.ส.ช.) ดร.เกษม กุลประดิษฐ์ ได้ประสานงานมายังศูนย์วิจัยพืชสวนจันทบุรี ให้เข้าไปอบรมการขยายพันธุ์ให้กับเกษตรกรและนักเรียนโรงเรียนวัดบางอ้อยช้าง ตำบลบางสีทอง อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ

จากนั้นผู้อำนวยการโรงเรียนวัดบางอ้อยช้าง ได้ให้นักเรียนเข้าร่วมโครงการฝึกอบรมปลูกจิตสำนึกเยาวชน ค่ายเด็กน้อยนักอนุรักษ์ มุ่งหวังให้นักเรียนมีแนวคิดการอนุรักษ์ เรียนรู้เทคนิคการขยายพันธุ์ทุเรียน ชื่อพันธุ์และความแตกต่างของพันธุ์ทุเรียน โดยเฉพาะพันธุ์ทุเรียนของจังหวัดนนทบุรี

รวมถึงการสัมมนาเชิงปฏิบัติการ ศึกษาการรวบรวมอนุรักษ์พันธุกรรมทุเรียน เพื่อให้เกษตรกรชาวสวนทุเรียนจังหวัดนนทบุรีได้ดูงานการผลิตต้นพันธุ์ทุเรียนนนทบุรี ที่ได้จากแปลงรวบรวมพันธุ์และจากการเก็บกัพันธุ์ทุเรียนในช่วงนำท่อม ตลอดจนเรียนรู้เทคโนโลยีการผลิตทุเรียนเพื่อนำไปปรับใช้ในการผลิตทุเรียนให้มีประสิทธิภาพ และเพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์การผลิตทุเรียน การจัดการการผลิตระหว่างเกษตรกรและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง พร้อมทั้งเผยแพร่ประชาสัมพันธ์โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ

กัต่อไป

กรมวิชาการเกษตร ได้วางแผนในการเข้าไปให้คำปรึกษา แนะนำเทคโนโลยีการผลิตให้กับเกษตรกรที่จัดทำแปลงต้นแบบอย่างต่อเนื่อง จนกว่าทุเรียนจะให้ผลผลิตก่อนที่จะส่งมอบให้หน่วยงานในพื้นที่รับไปประสานงานและเผยแพร่ผลการดำเนินงานไปสู่เกษตรกรรายอื่นๆ ที่สนใจต่อไป โดยมุ่งหวังว่าเกษตรกรจะได้รับประโยชน์จากสิ่งที่เจ้าหน้าที่ได้ทุ่มเทกำลังแรงกาย แรงใจ เพื่อให้ทุเรียนนนทบุรีสามารถสร้างรายได้ให้กับเกษตรกร สร้างชื่อเสียงให้กับประเทศไทย และเป็นการอนุรักษ์พันธุ์ทุเรียนไว้ให้ตราบนานเท่านาน

ระบบ EL กำจัดอุปสรรคส่งออกผักไปอียู

เมื่อปลายปี 2553 ข่าวการตรวจพบศัตรูพืชกักกันของสหภาพยุโรป (อียู) ติดไปกับสินค้าผักไทยจำนวน 5 กลุ่ม 16 ชนิดอย่างต่อเนื่องจนนำมาสู่ข้อเสนอการตรวจเข้มแบบ 100 เปอร์เซนต์ของฝ่ายไทย ซึ่งแม้อียูจะรับข้อเสนอดังกล่าวแต่ก็มีเงื่อนไขว่า หากอียูตรวจพบศัตรูพืชติดไปกับสินค้าเกิน 5 ครั้งภายในระยะเวลา 1 ปี จะห้ามนำเข้าพืชทั้ง 16 ชนิดของไทยทันที

เพื่อให้เป็นไปตามข้อตกลงดังกล่าว กรมวิชาการเกษตรได้กำหนดมาตรการและแนวทางในการแก้ไขปัญหาโดยออกประกาศกรมวิชาการเกษตร เรื่อง การออกใบรับรองสุขอนามัยพืชและใบรับรองสุขอนามัยสำหรับสินค้าผักสดไปสหภาพยุโรป นอร์เวย์ สมาพันธรัฐสวิส โดยประกาศฉบับนี้มีเงื่อนไขการออกใบรับรองสุขอนามัยพืชและใบรับรองสุขอนามัยสำหรับสินค้าผักสด จำนวน 5 กลุ่ม 16 ชนิด ซึ่งกรมวิชาการเกษตรจะออกใบรับรองให้เฉพาะผู้ส่งออกที่ได้ปฏิบัติตามมาตรการควบคุมพิเศษระบบบัญชีรายชื่อ (Establishment list - EL) ส่งผักไปสหภาพยุโรป นอร์เวย์ และสมาพันธรัฐสวิส ตามประกาศเท่านั้น

มาตรการควบคุมพิเศษระบบบัญชีรายชื่อ มีขั้นตอนการปฏิบัติ ดังนี้

1. ผู้ส่งออกและโรงคัดบรรจุ ต้องจดทะเบียนเป็นผู้ส่งออกผักและผลไม้ไปสหภาพยุโรปกับกรมวิชาการเกษตร
2. ผลผลิตพืชที่จะส่งออกต้องมาจากแปลงเกษตรกรเครือข่ายของโรงคัดบรรจุ ซึ่งโรงคัดบรรจุต้องมีการจัดการที่สามารถมั่นใจได้ว่าจะมีการให้ความรู้ความเข้าใจแก่เกษตรกรเกี่ยวกับการดูแล ควบคุม การจัดการแปลงพืชในเรื่องสารเคมีที่อนุญาตให้ใช้ สารเคมีที่ห้ามใช้ การปนเปื้อนเชื้อจุลินทรีย์ และการควบคุมศัตรูพืช
3. โรงคัดบรรจุต้องได้รับการรับรองคุณภาพมาตรฐาน GMP โดยมีการประยุกต์ใช้ระบบการวิเคราะห์อันตรายและจุดวิกฤตที่ต้องควบคุม (HACCP) ในขั้นตอนการควบคุมกระบวนการผลิตจากกรมวิชาการเกษตรหรือมาตรฐานที่กรมวิชาการเกษตรยอมรับ
4. คณะทำงานพิจารณาข้อมูล รายงานผลการตรวจประเมิน พร้อมสรุปผลการพิจารณา และจัดทำบัญชีรายชื่อพร้อมประกาศรายชื่อโรงคัดบรรจุที่กรมวิชาการเกษตรรับรองเพื่อส่งออกผักและผลไม้สดไปสหภาพยุโรป ส่งให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องของไทยและสหภาพยุโรป
5. โรงคัดบรรจุตามบัญชีรายชื่อต้องส่งผลการควบคุมคุณภาพและความปลอดภัยของสินค้าผักด้านเชื้อจุลินทรีย์ สารพิษตกค้างศัตรูพืช โดยส่งผลการควบคุมคุณภาพและความปลอดภัยของสินค้าผักให้กรมวิชาการเกษตรทุก 3 เดือน

6. กรมวิชาการเกษตรจะตรวจติดตาม ณ แปลงเกษตรกรและโรงคัดบรรจุอย่างน้อย 1 ครั้ง/ปี กรณีพบข้อมูลที่มีผลต่อคุณภาพและความปลอดภัยอาหาร กรมวิชาการเกษตรสามารถเข้าตรวจสอบข้อมูลและประเมิน ณ แปลงเกษตรกรได้โดยไม่ต้องแจ้งให้ทราบล่วงหน้า

7. เมื่อโรงคัดบรรจุตามบัญชีรายชื่อ (EL) มีการเปลี่ยนแปลงข้อมูลที่มีผลต่อคุณภาพและความปลอดภัยด้านอาหารต้องแจ้งข้อมูลแก่กรมวิชาการเกษตรทราบภายใน 7 วัน ปัจจุบันมีโรงคัดบรรจุที่ผ่านการพิจารณาตามหลักเกณฑ์มาตรการควบคุมพิเศษฯ และขึ้นทะเบียนกับกรมวิชาการเกษตรแล้วจำนวน 11 โรงคัดบรรจุ ซึ่งภายหลังจากที่ผู้ประกอบการส่งออกได้ปฏิบัติตามมาตรการควบคุมพิเศษฯ สินค้าผัก 5 กลุ่ม 16 ชนิดของไทยไม่ได้รับการแจ้งเตือนการตรวจพบศัตรูพืชอีกเลยจนถึงปัจจุบัน

พบกับข้อมูลเพิ่มเติมที่
บรรณาธิการ

E-mail: haripoonchai@hotmail.com

ผลิใบ ข่าวใหม่การวิจัยและข้มนานการเกษตร

- วัตถุประสงค์** ❖ เพื่อเผยแพร่ผลงานวิจัยและผลการดำเนินงานของหน่วยงานในสังกัดกรมวิชาการเกษตร
- ❖ เพื่อเป็นสื่อกลางสำหรับนักวิจัยกับผู้บริหาร นักวิจัยกับนักวิจัยและนักวิจัยกับผู้สนใจการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและประสบการณ์ซึ่งกันและกัน
- ❖ เพื่อเผยแพร่ภูมิปัญญาท้องถิ่น อันจะเป็นตัวอย่างหรือเป็นพื้นฐานการวิจัยขั้นสูงต่อไป
- ที่ปรึกษา** : จิรากร โกศัยเสวี โสภิตา เหมาคม
พวรรณีย์ วิชชาขุ

บรรณาธิการ : ประภาส ทรงหงษา
กองบรรณาธิการ : อังคณา สุวรรณฤกษ์ อุดมพร สุพฤกษ์
 พนารัตน์ เสรีทวีกุล จินตน์กานต์ งามสุทธา
ช่างภาพ : กัญญาณัฐ ไม้แดง ชูชาติ อุทราสกุล
บันทึกข้อมูล : ธวิชัย สุวรรณพงศ์ อภรณ์ ต่ายทรัพย์
จัดส่ง : พรทิพย์ นามคำ
สำนักงาน : กรมวิชาการเกษตร ถนนพหลโยธิน เขตจตุจักร กรุงเทพฯ 10900
โทรศัพท์ : 0-2561-2825, 0-2940-6864 โทรสาร : 0-2579-4406
พิมพ์ที่ : ห้างหุ้นส่วนจำกัด อรุณการพิมพ์ โทรศัพท์ : 0-2282-6033-4
 www.aaronprinting.com